

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) โดยศึกษาหาสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ของผู้ขับขี่ที่ได้รับบาดเจ็บและเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลลำพูน ในช่วงเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2539 ซึ่งมีวิธีดำเนินการศึกษาดังนี้

ลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์และเข้ารับการรักษาดังที่โรงพยาบาลลำพูน ซึ่งเป็นผู้ป่วยนอกที่รับการรักษาตัวที่ตึกอุบัติเหตุฉุกเฉิน และผู้ป่วยในที่ต้องนอนรับการรักษาในโรงพยาบาล ช่วงเดือน พฤษภาคม 2539

กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง คือผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์และเข้ารับการรักษาดังที่โรงพยาบาลลำพูน เฉพาะผู้ที่รู้สึกตัวดี พูดคุยรู้เรื่อง สามารถตอบคำถามได้ และในกรณีที่ดื่มสุราต้องพูดคุยรู้เรื่อง สามารถให้ข้อมูลได้ จำนวน 135 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 คือข้อมูลทั่วไป ลักษณะคำถามเป็นแบบเปิดและแบบปิด จำนวน 17 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ และประสบการณ์ในการขับขี่รถจักรยานยนต์ วัน เวลา ระยะทางในการขับขี่ อายุการใช้งานของยานพาหนะ สถานที่เกิดเหตุ การสวมหมวกนิรภัย การได้รับบาดเจ็บจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ในอดีต

ตอนที่ 2 คือสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ ลักษณะคำถามเป็นแบบเปิดและแบบปิด จำนวน 42 ข้อ ซึ่งประกอบด้วยสาเหตุทางด้านบุคคลได้แก่ความรู้ในเรื่องกฎจราจร พฤติกรรม การขับขี่ สภาพความพร้อมทางด้านร่างกายของผู้ขับขี่ สภาพทางจิตใจและอารมณ์ ทักษะ และประสบการณ์ในการขับขี่ สาเหตุทางด้านยานพาหนะ ได้แก่ความบกพร่องของยานพาหนะ การแก้ไขดัดแปลงยานพาหนะ ลักษณะความถูกต้องตามกฎหมายของยานพาหนะ และสาเหตุ

อีกด้านหนึ่งคือด้านเส้นทางและสภาพแวดล้อมได้แก่ สภาพถนน ลักษณะภูมิอากาศ ลักษณะภูมิประเทศที่ไม่ปกติ อันอาจส่งผลต่อการขับขีที่จะนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุได้

ตอนที่ 3 ลักษณะของการเกิดอุบัติเหตุ ลักษณะคำถามเป็นแบบเปิดและแบบปิด จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ลักษณะของยานพาหนะหรือคู่กรณีที่เกิดอุบัติเหตุร่วมด้วย และลักษณะการชน การปะทะเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

การให้คะแนนแบบสัมภาษณ์ ในส่วนของความรู้เรื่องกฎจราจรให้คะแนน 1 แก่คำตอบที่ไม่มีผลทำให้การเกิดอุบัติเหตุ และให้คะแนน 0 แก่คำตอบที่มีผลทำให้เกิดอุบัติเหตุ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์นั้น ผู้ศึกษาได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน แล้วนำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องทางด้านเนื้อหายิ่งขึ้น จากนั้นจึงได้นำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบในผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุ จากการขับซิ่งรถจักรยานยนต์ ที่เข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลนครพิงค์ ทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในจำนวน 30 คน เพื่อดูความเหมาะสมของภาษา ความชัดเจนและความสมบูรณ์ของเนื้อหา และได้นำไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือแบบ KR-20 คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่น .94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้เก็บรวบรวมข้อมูล คือผู้ศึกษาและพยาบาลประจำตึกอุบัติเหตุฉุกเฉิน ที่ผ่านการชี้แจงถึงการสัมภาษณ์โดยให้มีหลักการและแนวทางเดียวกัน ตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือผ่านคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลลำพูน อ.เมือง จ.ลำพูน เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลและขอความร่วมมือ
2. หลังจากได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลลำพูนแล้ว ผู้ศึกษาได้ดำเนินการติดต่อประสานงานกับหัวหน้าตึกและพยาบาลประจำตึกอุบัติเหตุฉุกเฉิน ตึกศัลยกรรมชาย ตึกศัลยกรรมกระดูกชาย และตึกศัลยกรรมหญิง โรงพยาบาลลำพูน
3. สัมภาษณ์ผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุจากการขับซิ่งรถจักรยานยนต์ และเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลลำพูนที่ตึกอุบัติเหตุฉุกเฉิน ผู้ป่วยนอกทุกรายที่พูดคุยรู้เรื่อง สามารถให้ข้อมูล

ได้ ผู้ศึกษาสัมภาษณ์ด้วยตนเองในช่วงเวรเช้าและเวรบ่าย และผู้ป่วยที่นอนรับการรักษาอยู่ที่ตึกผู้ป่วยใน ได้แก่ ตึกศัลยกรรมกระดูกขา ตึกศัลยกรรมชายและตึกศัลยกรรมหญิงซึ่งมีผู้ป่วยกระดูกหญิงนอนรับการรักษาที่ตึกนี้ด้วย ส่วนผู้ป่วยนอกที่รับการรักษาที่ตึกอุบัติเหตุฉุกเฉิน ช่วงเวรตึกและบางช่วงของเวรบ่าย สัมภาษณ์โดยพยาบาลประจำตึกอุบัติเหตุฉุกเฉินที่ได้รับการชี้แจงถึงแนวทางและหลักการสัมภาษณ์เดียวกัน

4. นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาตรวจสอบความถูกต้องให้ครบถ้วน เพื่อเตรียมการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำเอาข้อมูลทั่วไป ข้อมูลสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ และลักษณะการเกิดอุบัติเหตุ มาวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดรหัสข้อมูล
2. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย
3. วิเคราะห์ข้อมูลความรู้เรื่องกฎจราจร โดยแบ่งความรู้เป็น 3 ระดับ คือระดับสูงได้แก่ ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยบวกค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปานกลางคือผู้ที่ได้คะแนนช่วงค่าเฉลี่ยลบค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับต่ำคือผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยลบค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. วิเคราะห์สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุทั้ง 3 ด้าน โดยสรุปสาเหตุรวมรายด้านเป็น 2 สาเหตุ คือสาเหตุหลายด้าน ได้แก่ด้านบุคคลเกิดร่วมกับเส้นทางหรือสภาพแวดล้อม ด้านบุคคลร่วมกับยานพาหนะ ด้านเส้นทางหรือสภาพแวดล้อมเกิดร่วมกับยานพาหนะ ทั้งสามด้านร่วมกันหรือเกิดร่วมกับสาเหตุอื่นๆ ส่วนสาเหตุด้านเดียวได้แก่สาเหตุด้านใดด้านหนึ่งเพียงอย่างเดียว
5. เปรียบเทียบระดับความรู้เรื่องกฎจราจรระหว่าง เพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และการมีใบขับขี่ และทดสอบความแตกต่างด้วยไค-สแควร์
6. เปรียบเทียบรายด้านของสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุระหว่าง เพศ กลุ่มอายุ และการมีใบขับขี่ และทดสอบหาความแตกต่างด้วยไค-สแควร์